

En weer lapt de burger

En weer moet de burger een faalbank redden.

Acht jaar na de crisis moet de overheid nog steeds bijspringen als banken dreigen te sneuvelen. Gisteren lapt de Italiaanse overheid 20 miljard euro om Monte dei Paschi en de rest van de sector overeind te houden.

SIENA

DOOR SANDER VAN MERSBERGEN

Het treffendst werd de val van Monte dei Paschi di Siena, de oudste bank ter wereld, gisteren misschien wel beschreven door Marco Elser, partner van een Britse investeringsmaatschappij in Rome. „Het is een nationale tragedie”, zei hij tegen persbureau Bloomberg. „Monte dei Paschi overleefde de inquisitie, de eenwording van Italië, fascisme en twee wereldoorlogen. Maar het kon niet op tegen wanbestuur en corruptie van bankiers en politici in de 21e eeuw.” De Italiaanse bank bezweek gisteren onder de reusachtige last van niet-presterende leningen - leningen die nooit meer terugbetaald gaan worden. Die bedro-

gen op een gegeven moment liefst het vijftigvoudige van het balanstotaal van de bank. In totaal hebben Italiaanse banken 360 miljard euro aan ‘slechte schuld’ openstaan. Dat is een vijfde van het nationale inkomen, en een onhoudbare situatie.

Steunfonds

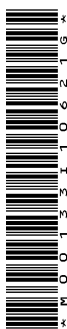
Daarom, en vooral ook omdat een privaat reddingsplan voor ‘Monte’ deze week sneefde en daardoor een acuut liquiditeitstekort dreigde, besloot de Italiaanse overheid gisteren een steunfonds op te richten. Dat is gevuld met 20 miljard euro aan belastinggeld.

Het alternatief was een bankrun op de Toscaanse instelling, en de dreiging dat de olievlek zich over de Italiaanse en Europese bankensector zou verspreiden. Zo is acht jaar na het uitbreken van de

grootste bankencrisis sinds mensenheugenis één ding in elk geval niet veranderd: als puntje bij paaltje komt draait de belastingbetaler op voor de fouten van falende, zwendelaars en bankiers. Ondanks heel veel politici die na 2008/2009 in koor riepen dat dit nooit meer zou gebeuren, en ondanks nieuwe bankenregels die dit voor elkaar moesten boksen.

Banken zijn nog steeds te groot om failliet te gaan. De overheid durft het in elk geval nog niet aan om het systeem eens reallife te testen. De vraag die al weken boven de markt hangt - het geloof dat Monte dei Paschi zijn eigen reddingsplan rond zou krijgen, was niet al te groot - is of het wel mag, wat de Italiaanse overheid wil.

Het antwoord is ja, onder voorwaarden. In de in 2014 opgestelde regels voor het redden van banken is welis-

waar afgesproken dat aandeel- en obligatiehouders de eerste klappen opvangen, er zit wel een uitweg in. Die hebben de Italianen genomen. Als uit een stresstest blijkt dat een bank in normale omstandigheden aan de eisen voldoet maar bij tegenslag door zijn hoeven zakt, mag de overheid een preventieve herkapitalisatie inzetten. Die moet voorkomen dat de bank omvalt.

Maar als de overheid nog steeds mag inspringen om erger te voorkomen, wat zijn we dan eigenlijk opgeschoten met die nieuwe regels? Toch wel iets, zegt Dirk Schoenmaker, hoogleraar aan de Rotterdam School of Management. „De afspraak is dat niet alleen de staat bijspringt. Eerst moeten aandeel- en obligatiehouders geld ophoesten, tot 8 procent van het balanstotaal van de bank. Pas dan mogen tegoe-den van de overheid worden aangesproken. Wat de Italiaanse overheid nu heeft gedaan is de onrust wegne-men, door voor de kerst nog de op-

Deutsche Bank schikt voor 7 miljard

Deutsche Bank is 7 miljard euro kwijt aan een schikking over de verkoop van rommelhypotheken in de Verenigde Staten. Die boete valt lager uit dan eerder genoemde sommen, maar analisten spreken nog steeds van een enorm bedrag. Toch levert de boete geen directe bedreiging op voor het voortbestaan van de bank. Op de beurs klom het aandeel licht. Dat

zag ook eurogroepvoorzitter Jeroen Dijsselbloem: „Ik ben tevreden dat de boete nu zo is vastgesteld dat die geen bedreiging is voor de financiële stabiliteit.” Hij gaf eerder aan dat Deutsche Bank, mocht die in problemen komen, niet op steun van de overheid hoeft te rekenen. Na de redding van Monte dei Paschi is het de vraag hoe houdbaar die stelling is. richting van het fonds aan te kondigen.”

Kwijt

Hoe de aandeelhouders en obligatiehouders van de bank gaan bijdragen, wordt later bekend. Minister Dijsselbloem zei gisteren dat hij pas na het horen van die details écht kan beoordelen of het mag, wat de Italianen doen. Als private partijen inderdaad tot 8 procent van het balanstotaal moeten inbrengen, komt dat neer op een bedrag van rond de 13 miljard euro. „Ik vraag me af of het daarvan komt”, zegt Schoenmaker. Onder de obligatiehouders zijn veel gewone Italianen. Die zouden hun kapitaal in rook zien opgaan als het tot liquidatie komt en dat is om allerlei redenen onwenselijk. Nog zo'n heikel punt: is de 20 miljard euro genoeg om het vertrouwen in de Italiaanse banken te herstellen? Goldman Sachs stelde eerder dat in het ergste geval 38 miljard euro nodig is.

ILLUSTRATIE MARK REIJNTJENS

